

Den røde arme har feiret 25 årsdagen for sin opprettelse. Dagen er også blitt høitideligholdt i England og Amerika, hvor det er blitt gitt talrike uttrykk for den taknemlighet og beundring, som alle Russlands allierte føler for den røde arme. I vår tyskkontrollerte presse har vi alt fått mere eller mindre beskarne referater fra festligheter og av de utvekslede hilsener. Vi vil bare fremheve følgende. Den britiske handelsminister Dalton uttalte, at den røde arme har reddet og redder den europeiske civilisasjon. Utenriksminister Eden minnet om den russiske soldats tradisjonelle tapperhet, som for første gang blev nyttet under fremragende ledelse. I sin dagsordre til de røde tropper på jubileumsdagen uttalte Stalin at målet for russerne ikke bare var å drive fienden ut av landet, men å omringe, ham og tilintetgjøre ham, om han ikke nedla sine våben. Stalin opgav de tyske tap i Russland av døde og uheldelig sårede til 4.000.000; hertil kom 700.000 døde tyske og vassaltropper i de siste 3 måneder. 300.000 fanger var tatt i samme tidsrum, foruten et bytte på 7000 tanks, 4000 fly og 17.000 kanoner samt mengder av annet materiell. I den tid Russland har vært med i Krigen, er den røde har øket og troppene har fått full trening og øvelse. Den tyske har har derimot gått tilbake i tall og har mistet sine beste tropper. Stalin kritiserte den tyske stragi, som manglet originalitet og tilpasningsevne; tyskerne viste sig hjelpeløse så snart de stod overfor en ny og ukjent situasjon. De var i altfor høy grad bundet av sine faste stillinger og jernbanene. - Av andre uttalelser kan vi citere den amerikanske vicepresident, som sier at Tyskland kan bli slått i år, om U.S.A. og Storbritannia setter inn like kraftig som Russland. Sovjetsamveldets ambassadør i London, Maiski, holder også på 1943 som nederlaget år for Tyskland under forutsetning av en felles alliert innsats, men han fremhever at det vil være den største feiltagelse å tro, at Tyskland nu er iferd med å bryte sammen. Britisk presse bringer forklaringen på at tilgangen til den røde har er uforholdsmessig større enn til den tyske. Det skyldes fordelingen av

fødselstilveksten til de aktuelle årsklasser. Mens den røde arme mottar 1.600.000 rekrutter årlig, får den tyske har bare 4-500.000 mann. Den amerikanske hjelp til Russland er fra desember til januar øket med 10%.

Storbritannia har sendt Russland så mange fly, at de opsatt blir 400 squadrons, og tanks nok til 32 panserdivisjoner.

Det nye amerikanske slagskip "Iowa" på 35.000 tonn er nå ferdig og tatt bruk, likeledes en krysser. Innen mai i år vil amerikanske skipsverfter levere 5 skip om dagen. Det er tale om en yderligere utvidelse av det amerikanske skipsbygningsprogram.

Komiteen i Island for innsamling til Norge har fått inn kr. 700.000. Under innsamlingen er det fremhevet, at det norske folk står det islandske nærmere enn noget annet.

Fra Bulgaria meldes det om at quislinger og tyskere er blitt drept.

Frihetskampen på Balkan tiltar i omfang.

260 polske studenter er skutt i konsentrasjonsleir. Massehenrettelsene fortsetter.

I Holland har Seiss Inquart forordnet arbeidsmobilisering av menn og kvinner.

Det er mange som i disse dager spør sig selv hvordan de skal forholde sig til den nye forordning om arbeidstjeneste her i landet. Det står og faller med om det virkelig er arbeidstjeneste her i landet - eller i Tyskland. Det siste er det ingen som vil finne sig i. I den tyskkontrollerte presse ser vi forsikringer om at det bare dreier sig om arbeide her i landet. Vi får se hvordan det går i Holland. I Frankrike bortføres folk til Tyskland, det vet vi. Den tyske avis "Berliner Börsenzeitung" har forstøtt Hitlers siste tale slik, at hensikten er til og med å mobilisere menn i de okkuperte landene til fronten. Britisk presse regner med at tyskerne kan ønske å føre unge menn ut av f. eks. Norge og Frankrike for dermed å sikre sig i tilfelle av en invasjon. Vi skal komme tilbake til dette spørsmålet siden.

I Arendal er fyllearesten døpt "Hirdheimen. Kan De gjette hvorfor?"

Tgl. Post

NORGE FRITT

Fredag, 5. mars 1943.

Russland. - Uken har bragt betydelig russisk fremgang på nordlige frontavsnitt. Under ledelse av marskalk Timosjenko har de russiske tropper inntatt den befestede stilling Demiansk mellom Ilmensjøen og Valdaihøidene. Dermed kunde de frigjøre et område på 2330 kvadratkilometer med 302 tettbebygde steder. Under kampene blev 8000 tyskere drept og 3000 tatt til fange. Timosjenko har fortsatt vestover mot Lovatelven, som er neste tyske hovedforsvarslinje, og her har det lyktes ham å etablere et brohode. Ukens viktigste begivenhet er russernes erobring av Rsef, hvor tyskerne efterlot sig 2000 døde. Med dette har russerne fått kontrollen over den seilbare Volga i hele dens lengde, hvilket er av betydning for befordring av tungt materiell til fronten. De har dessuten med inntagelsen av Olenino og andre steder rensket op jernbanen fra Moskva over Rsjef til Velikie Luki. Efter disse operasjoner er russernes stilling på nordfronten betydelig styrket, og vi skal se at dette får betydning ikke bare for midtfronten, men også for de kommende russiske operasjoner på begge sider av Dnjepr. De russiske armeer rykker nu frem syd og sydvest for Rsjef, truer de tyske stillinger ved Vjasma og Smolensk, og i annen rekke Brjansk. Lenger sør foregår den russiske fremmarsj på bred front fra Kharkov op mot Orel. Lgov, rett vest for Kursk er intatt, likeledes Dmitriev lenger nord på jernbanen Kharkov-Brjansk. Rett vest for sistnevnte by har russerne også tatt Sevsk, og dermed står de bare få mil fra den viktige jernbane Brjansk-Kiev. Når de har fått kontrollen over denne jernbane og området bakkenfor til elven Desna, vil de ved en frontendring true hele området nord for Dnjepr. Brohoder på den andre siden av Dnjepr vil da også kunne etableres. Og da først vil tiden være inne til å foreta den endelige likvidering av de fremskutte tyske stillinger ved Donetzbekkenet. Det er tydelig at russerne følger en plan når de ikke setter så kraftig inn ved Donetz og på Kubanhalvøya

som nødvendig for straks å tilintetgjøre tyskerne her. Istedenfor opprettholder de bare et så sterkt press på de tyske stillinger som er nødvendig for å hindre tyskerne i å trekke sig ut av kampen og organisere en retrett. Det meldes om kraftige tyske motangrep i Donetz som er blitt vist tilbake av russerne med store tap for fienden. Vest for Rostov er en tysk forsvarslinje erobret. I Kuban har russerne hatt fremgang og erobret en rekke befestede stillinger.

Russerne har i ukens løp tatt et stort bytte. Nøiaktige opgaver foreligger ikke uten for to områder. Ved Demjansk tok de 78 fly, 97 tanks, 287 kanoner foruten annet materiell. Ved Rsjef 112 tanks, 78 kanoner, 35 lokomotiver og 5 store magasiner.

Ifølge dagens senere meldinger har russerne befridd 52 bebodde steder syd og sydvest for Rsjef. De har begynt operasjonene mot jernbanebyen Gsjask øst for Vjasma som er tyskeres mest fremskutte stilling i hele dette område. Det meldes også om kamper ved Staraja Russa syd for Ilmensjøen.

I Bismarckhavet mellom New Britain og New Guinea har de allierte flyvåpner vunnet en strålende seier. En japansk konvoy bestående av 22 krigs- og handelsskip på tilsammen ca. 90.000 tonn er blitt totalt senket. Efter at allierte speiderfly en tid hadde holdt konvojen under observasjon, satte angrepet inn uten støtte av marine. Først blev konvoyens flyeskorte nedkjempet; ialt blev 55 japanske fly skutt ned. Derefter begynte den mest intense bombing av konvoyens skip. På flere av dem kunde to bombetreff opnåes samtidig av fly fra forskjellige squadrons. Enkelte av skipene blev boksta elig talt delt i to. Alle sank. Bare to destroyere greide å holde sig flytende til neste dag, da de også blev sendt til bunds. Konvojen skulde bringe forsterkninger og forsyninger til New Guinea. 15.000 soldater druknet, og det samme gjelder flere tusen marinemenn og andre sjøfolk. Nogen overlevende reddet sig i nogen få joller, men blev til-

intetgjort da de fullt bevæpnet forsøkte å gå iland. Senere har speiderfly bare observert flytende vrakrester.

v v v

Fra Tunisia meldes det om alliert fremgang, men ikke i stor målestokk. Franske tropper har inntatt Nefta, som ligger i vestenden av den store saltejøen innenfor Gabes. I midt-avsnittet holder allierte tropper Kasserin, Sbeitla og Ferana. I nord har tyskerne forsøkt et fremstøt ved Mateur, men er blitt stanset og har hatt betydelige tap. Det meldes at tyskerne forsterker Marethlinjen i sør hvor de også har fått flere tanks.

I Middelhavet har aksene hatt særdeles store skipstap. Antallet av senkede er så meget større, som det delvis dreier sig om små transportfartøier. Aksens Baser er blitt kraftig bombet. Et fransk sjøfly har angrepet akseubåt med hell.

v v v

Alliert bombing. - Den allierte bombing av mål i Tyskland og tyskokkupert område er tiltatt betydelig i det siste. Fra offisielt britisk hold uttales det at denne flyoffensiven ikke er en innledning til en invasjon, men allikevel at den må betraktes som en forberedelse til invasjonen på fastlandet uten hvilken en seier over tyskerne ikke kan opnåes. - Berlin er blitt bombet for tredje gang i år, det kraftigste angrep byen enda har vært utsatt for. Det blev utført av bare 4-motors bombefly, Halifax, Lancaster og Sterling. 2 og 4 tonns bomber blev benyttet. Det blev kastet en dobbelt så stor bombelast som tyskerne nogen gang har sluppet over London. Over 100 store brannområder blev observert. Skjæret av flammehavet kunde sees til Bremen. Slukningen tok over to dager, og enda røk det av ruinene. Sett på bakgrunn av dette storangrepet er det tyske såkalte repressalieangrep den rene latterlighet.

Det blev utført i to etapper, den første med 30-40 fly, hvorav et fåtall nådde inn over London og fikk sluppet noen spredte bomber. I neste etappe var flyene enda ferre, og knapt noen nådde frem til Londons byområde. - I angrepet på Nürnberg i forrige uke som vi tidligere har omtalt, deltok også 4-motors fly, og 2 4 tonns bomber blev benyttet. Angre-

pet varte i 20 minutter. Nettop da det hadde begynt, slukket alle forsvarrets lyskastere, og bare noen få var igjen i funksjon da angrepet blev avsluttet. - Köln er også blitt angrepet av en stor styrke britiske bombefly, det kraftigste angrep byen har vært utsatt for siden tusen-fly angrepet i mai ifjor. - Hamburg har også vært målet for et kraftig angrep. Store branner opstod i dokområdet. - Av andre mål for alliert bombing kan nevnes ubåthavnen St. Nazaire. I løpet av 30 minutter blev over 1000 tonn bomber sluppet. Svære branner og eksplosjoner opstod. Lufttrykket fra en av eksplosjonene kunde kjennes 5000 meter i været.

v v v

De allierte tap i konvoyslaget i Bismarckhavet, da 22 japanske fartøier blev senket og 55 fly skutt ned, var bare 1 bombefly og 3 jagere.

Mytteriet opstod i en fangeleir for japanere. Vaktmannskapet måtte åpne ild. 48 japanere blev drept og 63 såret.

Tyskerne trenger folk til frontene, og forkorter derfor utdannelsesperioden for sine soldater.

Ved britiske verfter bygges en ny type ubåtjagere, tyngre, hurtigere og bedre bevæpnet enn korvettene. De får betegnelsen fregatter.

Også amerikanerne bygger spesielle ubåtjagere for å frigjøre sine destroyere fra konvoytjeneste. De allierte skipstap i desember, januar og februar var mindre enn i de samme måneder for et år siden.

Stalin har lykkønsket Churchill med det store bombeangrepet på Berlin. Det er vel med Stalin som med oss andre, at det var nettop det han hadde gått og ventet på. Vi håper at Stalins hilsen vil oppmuntre briterne til gjenta angrepet, gjerne med enda mere ettertrykk. Det er ikke mere enn hvad briterne har lovet oss for lang-sommelig tid siden.

Restene av det italienske ekspeditionskorps på 10 divisjoner er trukket tilbake fra Russland for å få rekkene utfyllt. Italienernes tap på østfronten anslås til 150.000 mann. Molybdengrubene i Knaben, Vestagder, er med hell angrepet av Mosquito bombefly. Vi fester oss ved at det er industrielle og ikke militære mål som i det siste er angrepet i Norge. Tyder det på en kommende invasjon?

v v v

Kgl. Post

Russland. - Mens russerne har hatt fremgang på Kubanhalvøya, hvor de har erobret flere befestede landsbyer, har tyskerne kunnet sette igang en vellykket motoffensiv sør for Khar'kov. Da har her tvunget russerne til å trekke sig ut av Krasnograd, Losovaja, Pavlograd og Slavjansk samt fire andre byer av betydning. De tyske styrker oppgis her til nærmere 1/4 mill. mann, hvorav halvparten er friske styrker fra vesten. Den tyske offensiv har Khar'kov som mål, men det har enda ikke lyktes de tyske avdelinger å overskride Donets. Russerne oppgis å være tallmessig underlegne på denne front. Situasjonen for noen dager siden blev betegnet som alvorlig, men skulde nu ha tatt en vending til det bedre. Antallet av tyske falne settes til vel 20.000. Tyskerne har hatt store tap av tanks. Det synes som russerne har hatt en del mindre fremganger vest for Kursk. Russernes offensiv fortsetter på den nordlige front. Gsjatsk mellom Moskva og Vjasma blev ikke frivillig evakuert, som tyskerne påstod, men erobret etter hårde kamper, hvorunder tyskerne led store tap av mennesker og materiell. Russerne har inntatt Sytsjevka på jernbanen mellom Rsjev og Vjasma, likeledes Beloi nordvest for Vjasma, samt flere steder nærmere sistnevnte by. Ringen slutes nå om Vjasma. Ved Ilmensjøen fortsetter marskalk Timosjenkos armeer operasjonene mot Staraja Russa.

v v v

Britisk bombing. - Ifølge en oppgave gitt av den britiske luftfartminister har den tiltagende britiske luftoffensiv mot Tyskland og tyskokkupert område vist betydelige resultater. I februar blev det kastet 10.000 tonn bomber mot fiendtlige mål, eller en halv gang til så meget som i nogen tidligere måned. Tallene for mars viser fortsatt stigning. Det siste angrepet mot Essen fremheves for sin rent pulveriserende virkning. 13 fabrikkbygninger i Krupps fabrikk blev totalt rasert. 40 andre fabrikkbygninger, kraft-, gass- og stålverker blev ødelagt. Svære arealer med bebyggelse blev jevnet med jorden. Forsiktig anslått

blev 30.000 mennesker gjort hjemløse hvorav de fleste arbeidet i rustningsindustrien. Brannene i byen var enda ikke slukket 2 dager etter angrepet. Man kan regne med at ialt 2000 fabrikk- og verksteder er ødelagt i Tyskland og 1 million mennesker gjort hjemløse takket være britisk bombing. I ubåthavnen St. Nazaire brant det enda 7 dager etter siste angrep. Byen, som tidligere har vært delvis evakuert, skal nu totalt evakueres. Bombeangrepene på Nürnberg og München har også vært meget effektive. De tunge britiske bomber på 2 og 4 tonn er utført etter nye konstruksjoner som gir dem en langt større sprengvirkning enn de tidligere benyttede bomber.

v v v

De britiske metoder for radiopelling av fly har nådd en høy grad av fullkommenhet. Metoden benyttes også til pelling av ubåter i overannstilling og overflateskip. Ved hjelp av radiopelling kan luftrummet over og omkring Storbritannia holdes under nøye og nøye observasjon natt som dag og i allslags vær. Fiendtlige fly som kommer inn over England, identifiseres straks ved at de ikke utsender kjennings signaler. Radiopelling virker så presist, at ens egne jagerfly under fiendtlig nattbombing kan dirigeres rett opp til fiendtlige bombefly. På samme måte kan redningsfartøier dirigeres rett ut til ulykkesstedet, om et alliert fly skulde ha falt ned i Kanalen. - Tyskerne har også radiopellingstjeneste, men flere ting tyder på at den ikke fungerer så presist som den britiske. Således kom det siste bombeangrepet på Oslo og angrepet på Berlin under jubileumshelhetighetene fullstendig overraskende på tyskerne.

De tyske tap av fly under de såkalte hit and run raid, lyn-raid kan vi oversette det med, hvor tyskerne gjør opholdet over engelsk jord kortest mulig, har vært 3 ganger så stort som britiske flytap på fighter-raid langt inn over fiendtlig område.

v v v

Tunis. - I sør har Rommel gjort et utfall fra Marethlinjen mot 8. armés stillinger. Tanks blev benyttet.

Kampene utviklet sig til en duell mellom britisk artilleri og tyske tanks. Etter å ha tapt nærmere 60 tanks, måtte tyskerne trekke sig tilbake. Ved saltsjøen El Djerid har allierte tropper, hovedsakelig franskmenn, inntatt byene Nefta, Tozeur og Metlaoui. Lenger nord i landet er situasjonen uforandret.

I østen har japanerne hatt yderligere tap av skip. Japanske baser og kommunikasjoner på de forskjøellige fronter er bombet med hell.

Rykter.

"Det fortelles med krav på pålitelighet" (er det ikke så det heter?) at den allierte øverstkommanderende i Nordafrika, amerikaneren general Eisenhower, har stått i fiendens søll og konspirert med tyskerne. Han skal ha oppgitt allierte konvoys posisjon for tyskerne og ha forhalet operasjonene i Tunis. Denne historien er selvfølgelig svært løgn. Og folk må forstå, at var det bare det minste grand av sannhet i den, så vilde det aldri være kommet offentligheten for øre på dette tidspunkt. En slik uheldig skandale vilde straks være dymset ned. Det eneste general Eisenhower er blitt kritisert for, er at han tilsidesatte politiske hensyn for militære og således tillot Darlan å organisere et totalitært styre i Nordafrika (et styre som er blitt avskaffet etter Darlans død). Et annet rykte, som nå flyr land og strand rundt, er at Italia har sluttet separاتفred med de allierte. Folk som tror slikt, viser at de snart er modne til å tro på den tyske propaganda. De husker med andre ord ikke fra den ene dagen til den andre. De har glemt at det var noget som het Casa Blanca-konferansen, hvor Amerika og England høitidelig vedtok at ingen fred vilde bli sluttet med aksemaktene, men at krigen vilde bli fortsatt til Tysklands, Italias og Japans betingelsesløse overgivelse. Italia måtte altså i tilfelle ha overgitt sig betingelsesløst, noget som alle må vite er en umulighet så lenge tyskerne har den fulle kontroll over hele landet. Enhver som vil umake sig litt med å tenke over de rykter som går, vil uten videre innse at det er rent og skjært oppspinn hvad de fleste av dem forteller. Vi undres på hvem som

er opphavsmennene til slike falske rykter? Det må være ondsinnede personer. Treffer du nogengang mannen, som forteller rykter som viser sig å være falske, skjult fortelleren påstod at han selv hadde hørt dem fra London, da vet du hvad du har å gjøre. Ta dig i vare for ham!

Eftermiddagens nyheter.

Industribyen Stuttgart i Tyskland er blitt kraftig bombet i natt. Amerikanske bombefly har utført et angrep mot jernbanemål i Rouen.

Vest for Kharkov har russerne trukket sig en del tilbake. Det åpne, flate terreng gir gode muligheter for tyske angrep med innsats av fly, tanks og infanteri. Sør for Kharkov er alle tyske forsøk på å gå over Donetz vist tilbake. Russerne fortsetter sitt press vest for Vorosjilovgrad og ved Taganrog. I følge uoffisielle meldinger har russerne inntatt Vjasma. Russiske tropper trengte sig inn i byen igår eftermiddag. Dette bekreftes av det tyske kommunike, som sier at byen er evakuert. Vest for Lgov fortsetter russernes fremgang.

General Montgomery uttaler at tyskerens skjebne i Tunis er beseglet. Lokale tyske fremganger har ikke kunnet forandre den almindelige situasjon. Når man hittil har ventet med å slå til, er det for å kunne slå et så meget kraftigere slag. Når det kommer, vil virkningen være knusende. Norske flyvere i Storbritannia har hatt en god dag idag. De møtte en angripende tysk flystyrke over Tlemsmunningen. Uten egne tap skjøt de ned 5 tyske fly, skjøt antagelig ned et sjette, og skadet 4 andre. Den forsiktige beregningsmåte tatt i betraktning, er det meget mulig at ingen av de ti tyske fly vendte tilbake til sine baser. Det viser sig at lykken følger de norske våpen; nu som i Norge er det tyskerne, som har langt de største tap.

Amerikansk skipsbygningsrekord. I februar blev det fra amerikanske verfter sjøsatt 150 krigsskip og 130 handelsskip. 1400 fly blev levert til den amerikanske krigsflåte. Tallene for mars tegner enda bedre.

I Frankrike møter den tyske forordning om arbeidsmobilisering den sterkeste motstand.

K. F.

Fredag, 19. mars 1943

Det britiske admiralitet melder: Søndag 14. mars tidlig om morgenen gikk lette sjøstridskrefter med helt norsk mannskap inn på Flores havn og torpederte to tyske skip, som lå der. Det ene, et stort forsyningskip, brakk tvert over og sank med engang. Det andre, et middelsstort skip, kom i brann og sank senere. Nordmennene vekslet skudd med et tysk landbatteri, men led ingen tap av døde eller sårede.

Russland. - ved inntagelsen av Vjasma for en uke siden tok russerne i bytte 8 fly, 83 tanks, 565 lastebiler og 69 kanoner. 9000 tyskere falt under sluttkampene om byen. Vjasma er centrum for et strategisk jernbanenett. Russerne fortsetter fremrykningen mot Smolensk. Terreng og de tyske forsøkninger hindrer en hurtig fremmarsj, men hver dag bringer russisk fremgang. Lenger nord, ved Staraja Russa, har russerne også erobret tyske stillinger. - ved Kharkov i sør utvikler den tyske motoffensiv sig. Etter inntagelsen av Kharkov har tyskerne lagt hovedtyngden av sitt angrep ved Tajuguev, hvor de har hatt fortsatt fremgang i en sektor efter et slag, som betegnes som det voldsomste i år. Vest for Vorosjilovgrad har tyskerne forsøkt å forcere en overgang over Donetz, men uten hell. De tyske tap under kampene i Donetsbekenet og ved Kharkov blev for nogen dager siden anslått til 60.000 fadne og 2700 tanks ødelagt.

Luftfronten. - Efter det siste store angrep på Essen som vi omtalte, har britiske bombefly utført et enda kraftigere angrep mot samme mål. Flere hundre fly deltok, og over tusen tonn bomber blev kastet. Bygninger i Krupps fabrikkområde som stod igjen fra forrige angrep, blev truffet. Til forklaring av hvad tusen tonn bomber vil si, kan vi nevne at bare 185 tonn blev kastet da tyskerne bombet Coventry, og det var bomber med forholdsvis mindre sprengvirkning. Luftforsvaret i Ruhr krever et større mannskap enn det er tyskere i Tunis, og den britiske luftoffensiv over vest-Tyskland binder tre ganger så mange

jagerfly som de holder i Tunis. I den siste tid har ingen store bombeangrep funnet sted mot mål i Tyskland.

Den norske minesveiper "Harstad" har gått ned i kamp.

Vi fortalte sist om hvordan norske fly skjøt ned 5 tyske fly, sannsynligvis skjøt ned 1, og skadet 4. Her til kommer at en annen norsk squadron samme dag skjøt ned ett, antagelig skjøt ned et annet, og skadet et tredje tysk fly. Et av de antagelig nedskutte er visstnok siden godkjent som nedskutt. Resultater blir 7 nedskutt, 1 antagelig nedskutt, og 5 skadet. Dette gode resultat for de norske farver har falt tyskerne tungt for brystet, og de har dementert denne melding i den britiske kringkasting. Av en eller annen grunn lot de være å opplyse om at det var ifølge et kommunike fra de norske flyvåpners felleskommando. I den senere tid har nordmennene skutt ned 16 fiendtlige fly uten egne tap.

Østen. - Siden kampene begynte på Guadalcanar i august 1942, har japanerne hatt et samlet tap av skip ved Salomosøiene på 71 senket og 118 skadet. Amerikanerne har mistet 74 skip, men bare fått 5 skadet. Det er bragt på det rene at 2 japanske slagskip gikk ned ved Guadalcanar i november. Japansk konvoy bestående av 5 handelsskip ledsaget av 3 destroyere og med flyeskorte er angrepet av amerikanske fly. Direkte treff oppnåddes på en 8000 og en 5000 tonner. 8000 tonneren, et transportskip, kom i brann fra for til akter. Senere blev en 4000 tonns tankbåt senket, og treffer oppnåddes på et av ledsageskipene. Amerikanske ubåter har senket 1 japansk destroyer, 1 stort transportskip og 1 almindelig fraktdamper. Tre andre skip er blitt skadet. Japanske baser er blitt kraftig angrepet fra luften.

Takket være låne og leie-loven, som virker gjensidig, har amerikanerne spart 3 mill. tonn shipping, idet ongelismennene har skaffet forsyninger til oversjøiske amerikanske tropper.

I Nordafrika har det vært en forholdsvis stille uke. Situasjonen ved Marethlinjen er uforandret. På midtavenittet har amerikanske tropper gått frem fra Metlaoui til Gafsa, og idag kommer meldingen om at El Guettar på veien fra Gafsa til Gabes er inntatt. I nord presser aksestyrene på og har besatt Tamera.

I Middelhavet har britiske ubåter senket 8 av aksens skip, hvorav flere større. Britisk fly opnådde tre torpedotreff på en stor tankbåt. Allierte flyangrep er utført mot aksens viktigste baser.

Hurricane jagerfly, som tidligere har vært ombygget for bruk fra hangarskip, har nu funnet enda en anvendelse. En del Hurricane jagere er blitt utstyrt med en grovkalibret kanon for å brukes som "tankbuster". To eller tre slike jagere går sammen til angrep på en tank, idet de nærmer sig fra forskjellig side. Metoden blev praktisert under det siste tyske utfall fra Marethlinjen med de beste resultater. Blir en tank truffet, kommer den ikke videre den dagen. Tyske jagerfly beregnet på nedkjempelse av tanks falt i briternes hender under Rommels tilbaketog. De stod i enhver henseende tilbake for de britiske fly.

Den franske leder i Nordafrika, general Giraud, har avgitt en erklæring, hvori han setter våpenstillstandsavtalen med Tyskland av juni 1940 ut av kraft. Han protesterer mot innlemmelsen av Elsass Lothringen i det tyske rike. Og han opphever alle lover og forordninger, som vichyforrederregjeringen har utstedt, bl. a. 62 jødefiendtlige lover. Med dette er enhver prinsipiell uoverensstemmelse mellom Giraud og de Gaulle fjernet. Giraud erklarte at fullstendig enighet og samarbeide mellom alle kjempende franskmenn var en nødvendighet for Frankrikes gjenreisning. Han har derefter innbudt de Gaulle til et møte i Nordafrika. Møtet vil antagelig snart finne sted.

Den greske konge har reist fra England til Kairo. Hvorfor?

Tyske flåtetap under krigen: 1 slagskip, 1 lommelagskip, 4 kryssere, 39 destroyere og torpedobåter, 4 ka-

perskip og 69 andre krigsfartøier, ialt 113 skip.

Italienske tap: 10 kryssere, 48 destroyere og torpedobåter, 35 andre krigsskip, ialt 93 skip.

Japanske tap: 2 slagskip, 6 kryssere, 6 hangarskip, 70 destroyere, ialt 84, men hertil kommer et stort antall andre marinefartøier.

Den britiske flåte har tapt 372 forskjellige krigsfartøier, men har bygget over 900 nye. Aksens derimot har hatt langt mindre anledning til å erstatte sine tap. Ubåter er ikke medtatt i denne oversikt, men her er de tyske tap meget store. Britene har mistet ialt 44 ubåter. Kampen mot ubåtene på de syv hav gir stadig bedre resultater. Flere ubåter og ferre allierte skip senkes enn nogengang siden krigens begynnelse.

Verksteder og Radioforretninger i Norge har fått ordre av tyskerne til å fjerne kontrollmerkene fra de innleverte radioapparater, etterse dem og pakke dem i bølgepapp. Verdien av de apparater, som tyskerne nå vil stjele, ansettes til 100 mill. kroner.

Greske guerillaavdelinger har ødelagt tyske anlegg ved Saloniki. Gisler er skutt som respressalier.

Distriktet Haute Savoie i Frankrike er erklært i beleiringstilstand. Franskmenn, som vil undra sig det tyske slaveri, har tatt opphold i fjellene. Tyske fly, infanteri og tanks går til aksjon mot frihetsskjempene. Fra forskjellige steder i Frankrike kommer melding om togavsporinger, bombeattentater og bevæpnede aksjoner.

Dagens siste meldinger:

Tyskerne har idag utført sitt hittil mest omfattende forsøk på å gå over Donetz. På et sted lyktes det dem å vinne fotfeste på østsiden av elven, men de blev igjen kastet tilbake. Isen på elven er enda så sterk, at tanks kan passere på brede trelemmer, lagt på isen. Men vårløsningen vil snart begynne. Dette forklarer hvorfor tyskerne nå setter alt inn på å komme over. Tyskerne har gjenerobret Belgorod. - 50 km. vest for Vjasma har russerne inntatt en sterkt befestet tysk linje. Halvparten av provinsen Smolensk er nå på russernes hender. - En avis korrespondent forteller at han ved Rsjev så tyske kirkegårder for hver kilometer.

Det norske statsbudgett for terminen 1. jan. til 30. juni 1943 er offentliggjort i London. Da de fleste utbetalinger skjer i utenlandsk mynt, er budgettet beregnet i pund sterling. Siden forrige budgetttermin er budgettet øket med 1.8 mill. pund, som for en stor del kommer forsvaret til gode. Totalsummen er 8.37 mill. pund, som omregnet etter gjeldende kurs 17.70 gir 148 mill. kr. Halvdelen av dette beløp går til forsvaret, hvis budgett dermed er øket med 1/2 mill. pund. 1/4 av budgettet går til renter og avdrag på gjeld, som er nedbetalt med 1.2 mill. pund. Gjennom Socialdepartementet og Handelsdepartementet går større beløp til flyktningehjelp, hospitaler og hjem for sjøfolk, leseværelser etc. Kirkedepartementet forestår opplysningstjenesten i utlandet, og opprettholder misjonsvirksomheten m.m. Regjeringens informasjonstyra i England forestår opplysningstjenesten i Storbritannia, utgir forskjellige publikasjoner, bekoster utstillinger o.l. Kringkastingen hører derimot inn under kirkedepartementet. Gjennom Justisdepartementet går utbetalinger til politi og de norske sardomstoler i England. Hvad som ikke er regnet med i budgettet, er innkjøp og lagring av varer, som skal brukes til nødhjelp i Norge. Så godt som hele budgettet bæres av handelsflåten, som administreres ved Notraship i London. Rederne vil få erstatning etter grunnloven for regjeringens bruk av flåten. Regjeringen bruker først og fremst et beløp, som svarer til de skatter Staten ellers vilde hatt av flåten, men dette beløp vil pr. 30. juni være overskredet med 2.25 mill. pund. Skattetrekk blir tatt i hyrer, lønninger o.s.v., men disse beløp inntektsføres ikke i budgettet, men avsettes på en konto for sig til endelig oppgjør kan finne sted i Norge.

Churchill har holdt en tale i Underhuset som er mottatt med bifall av alle allierte og vennligsinnede nasjoner. Han talte både om krige og den kommende freds problemer, og så frem til en verdensordning, som

kunde realisere alt det som ikke lyktes for Folkeforbundet. Churchill tenkte sig at det kunde skje ved at det blev opprettet et råd for de europeiske og et for de asiatiske nasjoner. Churchill mente videre at de mindre nasjoner måtte slutte sig sammen i forskjellige grupper, antagelig for på den måten å kunne gjøre sig gjeldende i det påtenkte råd på nogenlunde like linje med stormaktene. (Som en bakgrunn for Churchills ide må vi se, at England har holdt op å regne med Tyskland som en faktor, der kan tjene den europeiske likevekt; et sterkt Tyskland blir lett for sterkt, og truer freden; derfor må Tyskland holdes nede, men samtidig er det ønskelig at de mindre stater styrkes ved innbyrdes forbund.) Den britiske statsminister mente at de forente nasjoner måtte holde garnisoner i Tyskland efter krige. Tilslutt kunde Churchill oplyse om at han nettop hadde mottatt et telegram fra Montgomery om at 8. arme igjen hadde satt sig i bevegelse og gjorde tilfredsstillende fremgang.

Tanis. - Foran den 8. armés offensiv gikk det et 24 timers luftbombardement av de tyske stillinger og forbindelseslinjer. Korrespondenter uttaler at det mest av alt minnet om innledningen til kampene ved El Alamein. De britiske tropper rykket frem beskyttet av en "paraply" av jager- og bombefly. Det lyktes dem å bryte igjennom Marethlinjen, samtidig som andre avdelinger av armeen søkte å trenge frem bak de tyske stillinger i retning av El Hamma vest for Gabes. Et sterkt regnvar vanskeliggjorde de britiske ingeniørtroppers overgang over et elveleie, som inntil da hadde ligget helt tørt. Og da tyskerne samtidig satte igang et motangrep, blev engelskmennene tvunget tilbake og måtte opgi "brohodet", som de hadde vunnet. I løpet av disse kamper tok britene 8000 fanger. Operasjonene fortsetter nu med kraftig artilleriild fra begge sider, og samtidig er de britiske fly på vingene og tilfører fienden slag, som om ikke altfor lang tid vil vise sin ødeleggende virkning. - Nordenfor den store

saltsjøen El Djerid har amerikanske tropper med fransk hjelp inntatt Sened og derefter Maknussi, begge byer ved jernbanen til Sfax.

Om krigens varighet uttalte Churchill at han ikke var av de optimister, som trodde at krigen snart var forbi. Kanskje til neste år, sa Churchill, - kanskje først året derefter vil vi knuse Tyskland til støv og aske.

I Middelhavet er 1 fiendtlig destroyer og 1 handelsskip senket, 1 troppe-transportskip er bombet i brann ved Sicilia.

Havner i Sør-Tyrkia utbygges under ledelse av britiske ingeniører for å kunne motta økede skibninger ifølge Britisk-Tyrkiske kontrakter.

Under amerikanernes siste angrep på ubåtbanen Wegesack i Tyskland blev 52 tyske fly skutt ned og 43 andre antagelig skutt ned eller skadet. Amerikanerne tapte bare 3 bomberfly. Angrepet fant sted om dagen, og bombeflyene var uten eskorte.

Den norske ubåt "Uredd" er ikke vendt tilbake fra patrulje, og må anses for tapt.

Det britiske luftforsvar har tatt i bruk et nytt tender på sine luftgranater. Det muliggjør at man kan skyte halparten til så høyt som i begynnelsen av krigen, og samtidig skyter åtte ganger så mange fly som tidligere med samme mengde ammunisjon.

Utenriksminister Lie opholder sig i Amerika, hvor han har hatt samtaler med president Roosevelt, Sumner Welles, den tidligere amerikanske minister i Norge Mrs. Harriman, og den svenske og danske minister.

Den norske flyplass i Toronto, Kanada, er blitt for liten og øvelsesleiren skal derfor flytte fra "Little Norway".

Christmas Møller, den tidligere danske konservative fører, som har stillt sig i spissen for de fri danskes arbeidskomite i London, rettet for nylig nogen ord til norske lyttere i forbindelse med det danske valg. Han kunde fortelle at mindre enn 2% av det danske folk hadde stemt på de tyskorienterte partier. Ellers var de gamle partihensyn skjævet tilside

og man hadde stemt på de personer, som hadde vist den mest selvstendige og danske holdning overfor de tyske krav. Christmas Møller gav uttrykk for danskenes beundring for det norske folk, denne beundring lå også gjemt i valgresultatet, som han bad oss se på som et ærlig dansk håndtrykk. Norge har nu første plassen blant oss, sa han. Om krigen ellers uttalte han, at vi hadde den lengste tid bak oss, men at den hårdeste stod igjen.

Russland. - Situasjonen på alle russiske fronter har vært preget av snøsmeltingen og teleløsningen. I nord har russerne inntatt jernbanecentret Durovo vest for Vjasma, og de står nu foran Jartsevo, som er et ledd i første linje av de kraftige forsvarswerker, som beskytter Smolensk. De russiske fremstøt i terrenget må her foregå i dyp, våt sne i skogene, eller over myrer, som er iferd med å bli til sjøer. - Tyskerne har forsøkt et fremstøt mellom Vjasma og Orel, men har ikke greid å bryte den russiske motstand. Heller ikke lenger sør ved Kurek har tyskerne kunnet avansere.

De har forsøkt en ny taktikk for å vinne fotfeste på øvre Donetz' østbrodd. De stort anlagte og konsentrerte forsøk på å erobre brohoder er blitt erstattet med spredte forsøk utført av småavdelinger i ly av mørket. Men hvor overgangen har lyktes, har russerne tilintetgjort de tyske grupper før disse har kunnet få forsterkninger. Nogen forandring på dette avsnitt har således ikke funnet sted. Russerne holder enda sitt brohode på vestsiden av Donetz ved Tsjuguev. - På Kubanhalvøya har russerne inntatt Slavjansk nordvest for Krasnodar. - Russerne har senket et tysk 7000 tonn transportskip i Barentshavet.

Ifølge en melding over Sto kholm har Hitler overdratt generalene overkommandoen over hæren, og har selv tatt øverste kommando over flåten. Den landkrabben!

Franske konsulater i Spania opgir sine stillinger, da de ikke lenger ønsker å representere vichy.

Fra Østen meldes om intens bombing av japanske baser og flyplasser. Japannerne har hatt nye skiptap. 1000 tonn bomber har for første gang vært i bruk på denne front.

Torsdag, 1. april 1943.

De to siste bombeangrepene på Berlin som blev utført i denne uke, har vært kraftigere enn noget tidligere. De blev utført av Lancaster, Halifax og Sterling 4-motors bombefly, og kan i styrke måle sig med 1000-fly bombeangrepet på Köln, idet det dengang også blev benyttet 2-motors fly. Angrepet på Berlin 28. mars betegnes som dobbelt så kraftig som noget tysk angrep på London. Svære branner opstod. På hjemveien kunde de britiske flyvere se lysningen på himmelen efter branne da de var over kysten 400 km borte. Det brant enda under det kraftige angrepet to dager senere. Nærmere meldinger om de utførte ødeleggelser foreligger ennå ikke. - Duisburg, innlandshavnen i Ruhr, har vært utsatt for sitt hittil kraftigste bombeangrep. En rekke andre mål i okkupert område er også kraftig angrepet, således St. Nazaire, Rotterdam, Liege, Rouen og andre steder.

Idag feirer det britiske flyvåben, Royal Air Force, sitt 25års jubileum. Det blev opprettet som et selvstendig våben i 1918, efter at det i krigens første år hadde vært delt i to kommandoer, en under hæren og den andre under flåten. Ved forrige krigs utgang var det britiske flyvåben det sterkeste i verden og tellt 22.600 fly av alle typer, derav 3300 fly i første linje. To år efter var det nede i en tiendedel av sin forrige styrke, men de gamle tradisjoner blev vedlikeholdt av en rekke dyktige flyvere, som utførte en serie rekordflyvninger. - Det er stor forskjell på de flyene som blev brukt i forrige og i denne krig. Et kampfly i 1918 med fulle bensintanker, maskingevær og ammunisjon og flyveren ombord veide ikke mere enn det ene av hjulene og fotstykket, som holder det, på et moderne bombefly. - Men nu er Royal Air Force tilbake på lederplassen som det hadde i forrige krig både tallmessig og kvalitetsmessig og med henblikk på rikdommen og allsidigheten av de forskjellige flytyper.

General Rommel betegnes som den general i Europa (og Afrika) som har den største øvelse i å lede retretter.

Han greide altså å redde sig gjennom flaskehalsen ved Gabes. Det var 8. armens fremstøt ved El Hamma og det uhørt kraftige luftbombardement av de tyske konsentrasjoner der som tvang Rommel til igjen å velge tilbaketog for ikke å bli helt avskåret. Samtidig gikk britene til et frontalangrep mot Marethlinjen og inntok de viktigste støttepunkter her. Ialt 8000 fanger blev tatt under operasjonene. På tilbaketog blev Rommel kraftig bombardert fra sjøen av enheter av den britiske Middelhavsflåte.

Aksens skiptap øker stadig. Den 29. mars meldtes 9 skip senket og 60 skadet. Og under et amerikansk flyangrep idag på Cagliari på Sardinien blev 26 skip på havnen truffet med bomber. Angrepet blev utført av 100 flyvende festninger, som for øvrig skadet eller ødela 57 fiendtlige fly på bakken og nedskjøt 14 fiendtlige jagere, som forsøkte å gripe inn. Selv led de ingen tap. Idag er dessuten 7 italienske skip senket i Middelhavet av britiske ubåter.

De alliertes skiptap i Mars er større enn i januar og februar, men mindre enn i samtlige måneder i 1942. 12 skip har gått av stabelen i Amerika idag. Mere enn 8 mill. tonn aksetonnage er senket eller skadet siden krigens begynnelse. I de siste 8 måneder har de alliertes skipsbygninger vært 2 mill. tonn større enn tapene ved senkninger. Samtidig vokser eskorte-flåten, og stadig mere effektive forholdsregler tas mot ubåtene.

Tyskerne vil nu ta hånd om den italienske Middelhavsflåte for at den ikke skal ligge i havn og råtne. Italienerne har ikke kunnet bruke sin slagskipsflåte på grunn av manglende ledersagefartøier. De destroyere som italienerne enda hadde tilbake måtte benyttes i konvoytjenesten på Nordafrika. Den italienske flåtechef Riccardo skal motta sine instruksjoner fra den tyske chef for Middelhavsområdet. Kanskje man regner med at krigen i Nordafrika snart vil være slutt, slik at destroyere og slagskip igjen kan